

ACTE I

ESCENA I

Pirgopolinices, Artotrog²

PIRGOPOLINICES. – (Sortint de casa i dirigint-se als de dins.)

Procureu que la resplendor del meu escut esdevingui més esclatant del que ho solen ser els raigs del sol el dia que està serè, perquè, així que es presenti l'ocasió de batre's en combat, esmussi la mirada afilada dels enemics en les files. Jo me'n vaig a consolar aquesta espasa meva,³ que no es dolgui ni se li abaixi l'ànim pel temps que fa que la tinc de vacances, pobreta ella, que frisa per fer-ne xixines, dels enemics. Però ¿on és ara l'Artotrog?

ARTOTROG. – S'està a prop d'un home fort i afortunat, i de figura règia; i, a més, tot un guerrer. Mart no s'atreviria a proclamar les seves proeses ni a comparar-les amb les teves.

PIRGOPOLINICES. – ¿El que jo vaig salvar en els camps Corcollons, on en Bumbomàquides Clitomestoridisàrquides era comandant en cap, el nét de Neptú?⁴

ARTOTROG. – Me'n recordo. Sí, dius aquell de les armes daurades, del qual tu vas dispersar les legions d'una bufada, igual que el vent les fulles o la brotxa de guixaire.⁵

PIRGOPOLINICES. – I això no és res, per Pòl·lux!

ARTOTROG. – No res no és això, per Hèrcules, comparat amb les altres coses que podria dir —(a part) perquè fer, no les

has fetes mai, tu—. (Al públic.) Si algú ha vist un home més mentider o més ple de fanfàrria que ell, que se'm quedi, me'n faré esclau; només és que s'hi menja un confitat d'olives per tornar-se ben boig.

PIRGOPOLINICES. — ¿On ets, tu?

ARTOTROG. — Aquí. I a l'Índia amb l'elefant, per Pòl·lux, quina manera de trencar-li el braç d'un cop de puny!

PIRGOPOLINICES. — ¿Què? ¿El braç?

ARTOTROG. — D'allò, la cuixa volia dir.

PIRGOPOLINICES. — I això que li vaig donar un copet de no res.

ARTOTROG. — Sí, per Pòl·lux, si t'hi haguessis esforçat, la pell, els budells i l'os li hauria travessat, el teu, de braç.

PIRGOPOLINICES. — No vull parlar d'aquestes coses aquí, ara.

ARTOTROG. — No, per Hèrcules, de debò que no paga la pena que m'expliquis les teves proeses, que prou que me les sé. (A part.) És el ventre que em fa totes aquestes males passades. He de donar orella contínuament perquè no se'm pòsin les dents llargues, i anar dient que sí a qualsevol cosa que aquest s'empesqui.

PIRGOPOLINICES. — ¿Què és el que anava a dir?

ARTOTROG. — Eh, ja sé el que volies dir. La cosa va anar així, per Hèrcules, me'n recordo.

PIRGOPOLINICES. — ¿El què?

ARTOTROG. — El que sigui.

PIRGOPOLINICES. — Tens...

ARTOTROG. — Les tauletetes, em vols demanar. Sí que les tinc, i el punxó.

PIRGOPOLINICES. — El teu pensament, que bé que endevina el meu, de pensament.

ARTOTROG. – És el meu deure conèixer els teus costums conscienciosament i posar cura a ensumar de lluny el que tu puguis voler.

PIRGOPOLINICES. – ¿Que te'n recordes?

ARTOTROG. – En recordo cent cinquanta a Cilícia, cent a Esci-tolatrònia, trenta sards, seixanta macedonis.⁶ Són homes que tu vas matar en un sol dia.

PIRGOPOLINICES. – ¿Quants homes sumen en total?

ARTOTROG. – Set mil.

PIRGOPOLINICES. – Ja deu ser això. Portes bé els comptes.

ARTOTROG. – I això que no en tinc cap d'escrit; així i tot me'n recordo.

PIRGOPOLINICES. – Per Pòl·lux, tens una memòria excel·lent.

ARTOTROG. – La manduca me la refresca.

PIRGOPOLINICES. – Mentre facis com fins ara, menjaràs cada dia; et faré participar sempre de la meua taula.

ARTOTROG. – ¿I a Capadòcia què, on, si no se t'hagués esmus-sat l'espasa, cinc-cents alhora n'havies matat d'un sol cop?

PIRGOPOLINICES. – Però, com que eren uns peons de no res, vaig deixar que visquessin.

ARTOTROG. – Però ¿per què he d'explicar-te jo el que saben la resta dels mortals, que tu, Pírgopolinices, ets un ésser vi-vent únic a la terra, de valor, físic i fets més que insupera-bles? T'estimen totes les dones, i no pas a tort, de tan ma-co que ets; igual que les que ahir m'estiraven la capa.

PIRGOPOLINICES. – ¿Què et deien?

ARTOTROG. – Vinga preguntar: «¿Que és Aquil·les, aquest?», em diu l'una. «Més aviat el seu germà»,⁷ li dic jo. I llavors l'altra: «Doncs Càstor meu que maco que és», em diu, «i

distingit. Mira que bé que li queda el pentinat. Apa que no són afortunades les qui jeuen amb ell!»

PIRGOPOLINICES. – ¿Realment et deien això?

ARTOTROG. – ¿No em van demanar totes dues que avui et menés per allà, com en una processó?

PIRGOPOLINICES. – Ja és una gran desgràcia ser un home grandiosament maco.

ARTOTROG. – Sí, i tant que ho és. Són unes pesades: pregunten, rondonen, supliquen per poder-te veure, insisteixen que et faci anar a casa seva, fins al punt que ni dedicar-me puc als teus assumptes.

PIRGOPOLINICES. – Em penso que ja és hora d'anar cap al fòrum, a donar la paga als mercenaris aquells que vaig allistar ahir aquí. És que el rei Seleuc⁸ em va demanar molt vivament que li reunís uns mercenaris i els reclutés. He decidit posar-m'hi i dedicar al rei el dia d'avui.

ARTOTROG. – Au, posem-nos-hi, doncs.

PIRGOPOLINICES. – Escortes, seguiu-me.